

Exemple per als heretges

Dij, 8/09/2016 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

Les tres cartes pastorals: 1 i 2 Timoteu i Titus es van afegir a una col·lecció que ja existia composta per les 7 cartes autèntiques de Pau (Romans, 1 i 2 Corintis, Filipencs, Gàlates, 1 Tessalonicencs i Filemó) més la terna de 2 Tessalonicencs, Efesis i Colossencs. Reben el nom de pastorals perquè es dirigeixen a dos pastors significatius de les primeres comunitats cristianes i també perquè tracten de l'organització i la vida d'aquestes comunitats. Aquest diumenge llegim a la segona lectura un fragment de la 1 carta a Timoteu (1,12-17).

Pau es un personatge decisiu pel que fa a la creació de comunitats i proclamació del missatge de Jesús en els primers temps del cristianisme. Timoteu és un col·laborador de Pau i representant seu en les missions a Tessalònica (1 Te 3,2) Corint (1Co 4,17; 16,10) i probablement també a Filips (2,14-23). El trobem al costat de Pau en l'empresonament a Efes (Flm 1) i a Corint. El seu nom apareix en quatre de les cartes autèntiques (2Co 1,1; Fl 1,1; 1 Te 1,1; Flm 1) i apareix també en el llibre del Fets del Apòstols (17,14-15; 18,5; 19,22; 20,4). Però ni aquest Pau escriu les cartes apostòliques, ni aquest Timoteu és aquell a qui van dirigides. Pau i Timoteu, redactor i destinatari, dos noms de prestigi que l'autor de pastorals s'ha valgut, per dotar de rellevància uns escrits per tal que les comunitats se'ls prenguin amb seriositat.

Una de les grans preocupacions de l'autor de les pastorals és combatre i eliminar l'heretgia que ha brollat al si de les comunitats. No és fàcil delimitar quina és l'heretgia concreta; això ha estat objecte de debat entre els comentaristes. El que està clar és que s'ha introduït en la comunitat i molt probablement per membres integrats dins la mateixa; en tot cas, noves aportacions vingudes de fora l'haurien reforçat.

Per fer-hi front el millor és remetre's als orígens i per això quina cosa millor que anar a cercar l'ensenyament i l'exemple de Pau. El text que llegim avui presenta Pau com un model, contraposat als qui s'oposen a la sana doctrina (1,10). La tasca d'erradicar l'heretgia i l'organització interna de les comunitats s'aconsegueix mirant els orígens, per això s'invoca l'autoritat de Pau. Això és així perquè les comunitats a qui s'adrecen aquestes cartes es troben en l'àmbit missioner de Pau i els seus deixebles. És curiós que no surt el nom de cap altre dels apòstols. La fonamentació del caràcter apostòlic d'aquestes comunitats està basat únicament en Pau. La continuïtat s'assegura amb la referència al seu ensenyament, a la seva persona. A Pau se l'anomena apòstol i mestre (1Tm 2,7). La seva autoritat és indiscutible, com indiscutible és el valor de l'Evangelí predicat per ell.

Els coreligionaris de Pau havien tractat Jesús de blasfem (Mt 26,65). Ara l'autor de 1 Tm fa que Pau s'autoacusi de blasfem. La blasfèmia, segons el llibre del Levític (24), mereixia la pena de mort. La inculpció de Pau, tot i la seva brevetat, té un dramatisme impactant si es compara amb les altres referències a la seva conversió (Ac 9,1-19; Gl 1,13-17 i Fl 3,4-8). No és desassenyat pensar que l'autor de la carta vol equiparar l'heretgia amb la blasfèmia. Els heretges són uns blasfems. Pau ha experimentat el gran amor de Déu (misericòrdia, paciència) perquè havent de morir, viu per predicar l'evangelí. Si per a ell ha estat possible la transformació, també és possible que tot pecador, tot heretge, tot blasfem repeteixi l'experiència

de Pau i es deixi tocar per la misericòrdia i la paciència de Déu.

Diumenge 24 durant l'any. 11 de Setembre de 2016